

Handläggare
Adrian Forssander
Telefon: 08-50800959**Till**
Förskolenämnden
2026-03-03

Revidering av Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor

Förslag till revidering av riktlinje för barnsäkerhet i
Stockholms stads kommunala förskola.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Förskolenämnden godkänner att *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor* i enlighet med bilaga till förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Förskolenämnden hemställer att kommunfullmäktige antar *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor* i enlighet med bilaga till förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande.
3. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Enligt 2025 års verksamhetsplan ska förskoleförvaltningen revidera *Säker förskola, riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskolor* (hädanefter *Säker förskola*).

Syftet med riktlinjerna är stärkt systematik och likvärdighet i barnsäkerhetsarbetet inom stadens förskolor. Dokumentet riktar sig till nämnder, förvaltningar, skolchefer och rektorer, men även enskilda huvudmän kan använda riktlinjerna. Den nya strukturen tydliggör ansvarsfördelning och stärker det systematiska arbetet. Förändringar i lagstiftning och kommunala styrdokument har påverkat revideringen. Fokus i barnsäkerhetsarbetet är det förebyggande arbetet, men det ska också finnas förberedelser för allvarliga händelser och kriser. Även den lokala kontexten är viktig för barnsäkerhetsarbetet.

Förvaltningen föreslår att åtta tidigare handlingsplaner ersätts med rutiner, i vissa fall med tillhörande vägledningar. Vägledningarna föreslås publiceras under 2026 och innefatta följande områden: *Barn som far illa, Brott mot barn i verksamheten, Diskriminering och kränkande behandling* samt *Sekretesshantering*.

Bakgrund

I 2025 års verksamhetsplan för förskolenämnden framgår det att förskoleförvaltningen ska revidera *Säker förskola, riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskolor* (hädanefter *Säker förskola*). Kommunfullmäktige beslutade om riktlinjerna *Säker Förskola* i juni 2018 och riktlinjerna har sedan dess reviderats två gånger, 2020 och 2023.

Sedan beslutet 2018 har säkerhetsfrågor fått ökat aktualitet, bland annat till följd av Covid 19-pandemin, våldsdåd i lokalsamhället och skolmiljöer samt förändringar i Sveriges säkerhetsläge. Detta har bland annat lett till revideringar i både nationella och kommunala styrdokument. För att säkerställa ett relevant och effektivt barnsäkerhetsarbete har därför en revidering av riktlinjerna blivit allt mer aktuell.

Ärendet

Alla barn har rätt till en trygg och säker uppväxt. *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskola* ska stärka systematiken och likvärdigheten i barnsäkerhetsarbete i stadens förskolor. Målgrupperna för riktlinjerna är främst nämnder med ansvar för förskolefrågor och tillhörande förvaltningar, skolchefer samt rektorer. Även enskilda huvudmän kan använda dokumentet som ett stöd i sitt arbete.

Förskoleförvaltningen har tagit fram riktlinjerna i samverkan med stadsdelsförvaltningarna, dels genom en referensgrupp med representation från fyra stadsdelsförvaltningar, dels genom samverkan med skolcheferna. Eftersom frågan om barnsäkerhet inrymmer många olika perspektiv har arbetet även inkluderat strategier på förskoleförvaltningen med särskild kompetens inom områdena barnhälsa, livsmedel och kris- och beredskap.

Riktlinjerna är indelad i tre delar *Inledning*, *Vägledning* och *Säkerhetsområden*.

Inledningen ramar in riktlinjerna och beskriver några viktiga utgångspunkter för arbetet, bland annat det förebyggande arbetet och barn som rättighetsbärare. Vidare beskriver inledningen avgränsningen mellan barnsäkerhetsarbetet, arbetsmiljöarbetet och beredskapsarbetet.

Delen *Vägledning* sätter säkerhetsarbetet i relation till nationella och kommunala styrdokument samt andra centrala utgångspunkter, såsom ansvarsfördelning i arbetet och det systematiska barnsäkerhetsarbetet.

Arbetet med barnsäkerhet är beskrivet utifrån tre nivåer: förebyggande arbete, allvarliga händelser och kris. Huvudfokus ska ligga på det förebyggande arbetet. På så sätt kan skolchef och rektor minska riskerna för att en allvarlig händelse eller kris sker, samtidigt som de kan öka sin beredskap inför sådana händelser. Det framgår även vikten av att anpassa säkerhetsarbetet utifrån förskolans lokala kontext.

Säkerhetsområden är den sista delen av riktlinjerna och beskriver ansvaret mer detaljerat utifrån olika områden. Följande områden finns med

- Övergripande ansvar i barnsäkerhetsarbete
- Barn som far illa i hemmet
- Barn som försvinner när verksamheten pågår
- Brand
- Brott mot barn i verksamheten
- Diskriminering och kränkande behandling
- Egenvård i förskolan
- Hot och våld
- Hygien och smittspridning
- Inne- och utemiljö
- Incidenter vid övergång mellan förskola och hem
- Informationssäkerhet
- Livsmedel
- Sjukdomsfall och personskador
- Utflykter
- Väderförhållanden

Det första området, *Övergripande ansvar i barnsäkerhetsarbetet*, ger en generell riktning åt barnsäkerhetsarbetet för de olika nivåerna i styrkedjan. Här finns även riktlinjer som är gemensamma för alla säkerhetsområden, såsom nämndernas ansvar att följa upp och implementera barnsäkerhetsarbetet. Det framgår även att rektor behöver säkerställa att medarbetare på förskolan har den kompetens som krävs för att kunna genomföra arbetet på ett professionellt sätt. För de övriga säkerhetsområdena är arbetet beskrivet mer specifikt utifrån respektive områdes särart.

Ärendets beredning

Inom förskoleförvaltningen har avdelning för stadsövergripande utveckling berett ärendet. Samarbete har skett med representanter från stadsdelsnämnderna, såsom skolchefer och strateger, samt andra avdelningar på förskoleförvaltningen.

Ärendet kommer behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 23 februari 2026. Funktionshinderrådet

kommer få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 11 februari 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förskoleförvaltningen har vid framtagandet av förslaget till reviderad riktlinje för barnsäkerhet strävat efter att stärka systematiken och likvärdigheten i stadens barnsäkerhetsarbete. Med hänsyn till arbetets komplexitet och överlappande perspektiv har förvaltningen bedömt att en mer omfattande revidering är nödvändig. Syftet är att skapa ett mer sammanhållet och lättillgängligt dokument som underlättar förståelsen för barnsäkerhetsarbetet, och som blir mer praktiskt tillämpbart för verksamheterna.

Behovet av en mer omfattande omarbetning bygger på flera faktorer:

- Förändrad lagstiftning sedan 2018, bland annat gällande egenvård och skolsäkerhet.
- Behov av tydligare ansvarsfördelning efter bildandet av förskolenämnden.
- Ökat behov av avgränsningar på grund av ett förändrat säkerhetsläge med ökat fokus på beredskap.
- Stadens förtydliganden kring beslutsnivåer för kommunala styrdokument.

I bedömningen att det finns ett behov av en mer omfattande bearbetning har förvaltningen även tagit hänsyn till uppdaterade nationella vägledningar, såsom Folkhälsomyndighetens vägledning om smitta i förskolan.

Handlingsplaner

Den tidigare versionen av *Säker förskola* angav att varje förskola skulle ha elva handlingsplaner. Sedan dess har kommunfullmäktige beslutat om tillämpningsanvisningar för Stockholms stads stadsövergripande styrdokument.

Tillämpningsanvisningarna förtydligar innehållet i olika typer av styrdokument och vilken nivå i styrkedjan som är beslutsfattande för respektive dokument. Handlingsplaner, policyer, program och riktlinjer är stadsövergripande dokument som kräver beslut av kommunfullmäktige, medan bland annat vägledningar, rutiner och stödmaterial kan beslutas lokalt, exempelvis av nämnd.

Förskoleförvaltningen bedömer att det inte är ändamålsenligt eller resurseffektivt att de elva handlingsplaner ska vara stadsövergripande. Förvaltning har utifrån detta gjort en genomgång

av dessa dokument för att bedöma hur dokumenten ska hanteras framöver.

Bedömningen har utgått från

1. behovet av lokala anpassningar kontra möjligheten till gemensamma rutiner
2. resurseffektivitet i relation till nyttoeffekt
3. tydlighet i ansvarsfördelning.

Bedömningen har resulterat i följande förslag:

1. **Brand**

Området brand är redan idag starkt reglerat i nationella och lokala styrdokument. Med bakgrund av detta föreslår förskoleförvaltningen att handlingsplanen ersätts med rutiner för hur medarbetare ska agera i händelse av brand.

2. **Hot och våld**

Sedan 2025 ska varje förskola ha en beredskapsplan för hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation.¹ Förskoleförvaltningen menar att denna plan och en kommunal handlingsplan mot hot och våld riskerar överlappa varandra. Förvaltningen föreslår därför att handlingsplanen utgår till förmån för en lokal beredskapsplan enligt skollagens krav.

3. **Akut sjukdom och olycksfall**

Förskoleförvaltningen föreslår att handlingsplanen ersätts med rutiner för hur ledning och förskolepersonal ska agera vid akuta sjukdomstillstånd och olycksfall, benämnda som *Sjukdomstillstånd och olycksfall*.

4. **Dödsfall**

Förvaltningen förslår att handlingsplanen ersätts med rutiner för dödsfall.

5. **Barn som far illa**

Förskoleförvaltningen menar att det är av vikt att staden har vissa gemensamma utgångspunkter som är desamma i hela staden. Förvaltningen förslår därför att området ska omfattas av rutiner för förskolan, som bör utgå från den vägledning som tillhör säkerhetsområdet *Barn som far illa i hemmet*. Framtagandet av denna vägledning behöver ta hänsyn till behovet av att kunna genomföra lokala anpassningar utifrån hur samverkan med socialtjänsten är uppbyggd i respektive stadsdelsområde. Publicering av en sådan vägledning planeras till 2026.

6. **Barn som inte blir hämtat**

Förvaltningen förslår att handlingsplanen ersätts med rutiner

¹ Skollag (SFS 2010:800), 6 a kap. 3–4§.

för förskolan med den nya benämningen: *Incidenter vid övergångar mellan förskola och hem.*

7. **Barn som försvinner**

Förskoleförvaltningen förslår att denna handlingsplan ersätts med rutiner för förskolan, med en ny benämning: *Barn som försvinner under pågående verksamhet.*

8. **Brott mot barn**

Området är av en sådan karaktär att förskoleförvaltningen menar att det finns ett behov av likställiga rutiner i staden som helhet. Förvaltningen förslår därför att området ska omfattas av rutiner för förskolan, som bör utgå från den vägledning som tillhör säkerhetsområdet *Brott mot barn i verksamheten*. Publicering av en sådan vägledning planeras till 2026. Vidare föreslår förvaltningen att rutinerna ska benämnas: *Brott mot barn i verksamheten*.

9. **Missbruk**

Förskoleförvaltningen menar att om förskola får kännedom om att det finns missbruk inom familjen ska de agera på samma sätt som vid annan oro för barnet. Med bakgrund av detta föreslår förvaltningen att missbruk ska ingå i rutinen *Barn som far illa*.

10. **Sekretesshantering**

Området är av en sådan karaktär att förskoleförvaltningen menar att det finns ett behov av likställiga rutiner i staden som helhet. Förvaltningen föreslår att sådana rutiner bör utgå från den vägledning om förskolans sekretesshantering som tillhör säkerhetsområdet *Informationssäkerhet*. Publicering av en sådan vägledning planeras till 2026.

11. **Värmebölja**

Förskoleförvaltningen menar att områdets karaktär lämpar sig bättre som stödmaterial publicerat på intranätet.

Förvaltningen förslår därför att handlingsplanen ersätts med ett sådant material. Publicering av ett sådant stödmaterial planeras till 2026.

Utöver detta föreslår Förskoleförvaltningen en vägledning som stöd för arbetet att motverka diskriminering och kränkande behandling. Förvaltningen gör denna bedömning utifrån att detta skulle kunna bidra till ökad likställighet i arbetet stadens kommunala förskolor, vilket även skulle stärka möjligheterna att följa upp arbetet på en stadsövergripande nivå.

Sammantaget föreslår förvaltningen i *Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor* att följande åtta handlingsplaner ersätts med rutiner för förskolorna

- barn som försvinner under pågående verksamhet
- brand
- brott mot barn i verksamheten
- dödsfall
- incidenter vid övergångar mellan förskola och hem
- sjukdomstillstånd och olycksfall
- sekretesshantering.

Vidare föreslår att förskoleförvaltningen att förvaltningen under 2026 ska publicera fyra vägledningar, som ska vara styrande och stödjande i stadsdelsnämndernas arbete med att ta fram rutiner inom följande säkerhetsområden:

- barn som far illa
- brott mot barn i verksamheten
- diskriminering och kränkande behandling
- sekretesshantering.

Förskoleförvaltningens förslag på *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskola* har förutsättningar att stärka systematiken och likvärdigheten i barnsäkerhetsarbete i stadens förskolor. Förvaltningen föreslår därmed att Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som redovisning av aktiviteten att revidera *Säker förskola, riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskola* samt att nämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen för vidare beslut.

Gunilla Davidsson
Förvaltningsdirektör
Förskoleförvaltningen

Katarina Odén Ryhedee
Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

1. Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, Förvaltningsdirektör	2026-02-17
Katarina Odén Ryhede, Avdelningschef	2026-02-17